

## Lisäselvitys Palveluliikelaitoksen ja HR-yksikön lausuntoon

Palveluliikelaitoksen ateria- ja puhtauspalveluiden työntekijöiden asusteisiin suojajalkineet kaupungilta, valtuustoaloite, Vasemmistoliiton Porin valtuustoryhmä, ensimmäinen allekirjoittaja Milka Tommila

Kaupunginhallitus palautti kokouksessaan 6.11.2023 §504 lausunnon jatkovalmisteluun. Jatkovalmistelussa pyydettiin selvittämään/arvioimaan, millaisia kustannuksia valtuustoaloitteen mukaisten jalkineiden hankinta Palveluliikelaitoksen työntekijöille tulisi aiheuttamaan ja millaisia vaikutuksia tällä on henkilöstön työhyvinvoinnille.

Vasemmistoliiton lisäselvityspyynnöt: Palveluliikelaitoksen työhyvinvointi

1. Kuinka paljon kustannuksia aiheuttaisi tarkoituksenmukaisten työjalkineiden hankinta palveluliikelaitoksen työntekijöille?

Työjalkineen (pl. turvajalkineet) kappalehinta esim. keittiötyössä on mallista riippuen arviolta 90 €, yksilölliset tarpeet saattavat kuitenkin vaikuttaa kappalehintaan. Em. mukaan kertahankintakustannus on tällöin noin 16 000 €, kohderyhmä ja muut hankintarajoitukset vaikuttavat hankintakustannukseen merkittävästi. Työjalkineiden käyttöikä on arviolta kaksi vuotta.

Mikäli työjalkineet hankitaan Palveluliikelaitoksen työntekijöille, tulee arvioitavaksi yhdenvertaisuusnäkökulmasta myös muiden ammattiryhmien peruste työnantajan kustantamiin työjalkineisiin. Kustannuksia on nykytiedoin vaikea arvioida, mutta jo sivistystoimialan henkilöstömäärä huomioiden kustannukset todennäköisesti nousevat moninkertaisiksi, arviolta noin 3-4 kertaisiksi.

2. Mitä vaikutuksia tällä olisi työhyvinvoinnille?

Valmistuskeittiöissä edellytetään pääsääntöisesti turvakenkien käyttöä ja näiden hankintakustannuksista vastaa työnantaja. Muussa keittiötyössä edellytetään keittiötyöhön soveltuvien työjalkineiden käyttöä ja näiden kustannuksista vastaa työntekijä. Siivoustyössä tulee käyttää asianmukaisia jalkineita työturvallisuus huomioiden ja näiden kustannuksista vastaa työntekijä. Koska jo nykyisin edellytetään merkittävältä osin työhön soveltuvien kenkien käyttöä, ei näiden kustannusten siirrolla työnantajan vastuulle saavuteta merkittävää fyysistä työhyvinvointivaikutusta, vaan kyseessä on tällöin lähinnä taloudellinen "kädenojennus" työntekijöille.

Työnantajan kustantaman ja koko henkilöstöä koskevan työjalkinehankinnan kautta saavutettavaa kokonaisvaikutusta fyysiseen / henkiseen työhyvinvointiin on erittäin haastavaa luotettavasti arvioida.

3. Olisiko tällä mahdollista ehkäistä työtapaturmia?

A) Palveluliikelaitos työnantajana toimii työturvallisuuslain 738/2001 ja valtioneuvoston päätöksen henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä työssä 427/2021 mukaisesti. Henkilönsuojaimista on laadittu työsuojeluohje: [Henkilönsuojaimet](#), joka sisältää lainsäädännöstä tulevan toimintatavan henkilönsuojainten valintaan, myös turvajalkineisiin. Työhön, jossa riskien arviointi osoittaa turvajalkineiden olevan tapaturman vaaran torjumiseksi tarpeen, turvajalkineet hankitaan työnantajan kustantamana

työntekijöiden käyttöön. Muissa tehtävissä kukin työntekijä käyttää itse ostamiaan jalkineita. Niiden tulee kuitenkin olla takaremmillisiä, jotta ne pysyvät kunnolla jalassa ja muutoinkin työhön turvallisia (kts työsuojeluohje: Työntekijän työsuojeluvastuu)

Palveluliikelaitos kehittää monella tapaa työturvallisuutta ja on esim. vapaaehtoisesti hankkinut ja kustantanut työntekijöidensä käyttöön liukuesteet liukastumisvaaran välttämiseksi työssä ja työmatkoilla.

Työntekijän työsuojeluvastuuseen (säädoskirjattu, työsuojeluohje [työntekijän työsuojeluvastuu](#)) kuuluu mm.

- Omasta ja muiden työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä huolehtiminen käytettävissä olevin keinoin
- Työn ja työolosuhteiden edellyttämän järjestyksen ja siisteyden sekä huolellisuuden ja varovaisuuden noudattaminen
- Sellaisen vaatetuksen käyttäminen, ettei siitä aiheudu tapaturman vaaraa. Tähän kuuluvat myös työssä käytävät jalkineet (omakustanteiset)

Palveluliikelaitoksessa työturvallisuuskulttuuri on vahva ja siellä pyritään työarjessa tapahtuvaan turvallisuuden sekä työhyvinvoinnin varmistamiseen monin eri keinoin. Lähtökohdana on lainsäädännön keskeisin tavoite, ennaltaehkäiseminen, mikä tarkoittaa työhön ja työolosuhteisiin vaikuttamista siten, että työntekijöiden terveys ja turvallisuus säilyy mahdollisimman hyvänä.

Mikäli työnantaja lähtisi hankkimaan sellaisia jalkineita työkäyttöön, joita ei lueta henkilösuojaimiksi tarkoittaisi se mm. seuraavaa:

- Kenkien hankinnan laajentaminen sekä kilpailutus
- Tästä tulisi olla koko kaupungin henkilöstöä koskeva päätös kaupungille laadituin hankintakriteerein siten, että varmistetaan kaikkien työntekijöiden tasapuolinen kohtelu. Palveluliikelaitos ei voi poiketa koko kaupungin toimintatavoista.

Jani Sundell, Palveluliikelaitoksen johtaja

Timo Jauhiainen, henkilöstöjohtaja

Marja-Terttu Kokko, työsuojelupäällikkö